

Sanja Nuhanović,¹ Gabrijela Blekić,² Alma Ferović Fazlić³

¹ Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta „J. J. Štrossmayer“,
Osijek, Hrvatska

² OŠ „Dragutin Tadijanović“, Slavonski Brod, Hrvatska

³ Institut za muziku, teatar i multimediju, Sarajevo, BiH

¹ sanja.nuhanovic@gmail.com, ³ almaferovic@gmail.com

ULOGA MEĐUNARODNIH GLAZBENIH PROJEKATA U OBLIKOVANJU IDENTITETA LOKALNE ZAJEDNICE

Sažetak

U radu se promišlja o ulozi glazbenih manifestacija u izgradnji i oblikovanju identiteta lokalne zajednice na primjeru Međunarodnog festivala harmonike „Bela pl. Panthy“, koji se svake godine održava u Slavonskom Brodu (Republika Hrvatska). Također, naglasak se stavlja i na glazbeno-scenske projekte koji su rezultat međunarodne kulturne suradnje institucija u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini koji postaju prepoznatljivi na glazbenoj i kulturnoj karti cijele regije. Prikazom realiziranih glazbeno-scenskih projekata i rezultata istraživanja želi se pridonijeti kulturnoj identifikaciji festivala, ali i lokalne zajednice te istaknuti kako su upravo glazbeni projekti idealna platforma za stvaranje imidža i formiranje identiteta svake zemlje.

Ključne reči: međunarodni glazbeni projekat, identitet lokalne zajednice, međunarodni festival harmonike, međunarodna kulturna saradnja

Uvod

Kada promišljamo o identitetu važno je znati kako se on izgrađuje i oblikuje od djetinjstva, a njegovo usmjeravanje uvelike ovisi o vanjskim činiteljima (globalizacija, napredak tehnologije, utjecaj medija...) koji su u novije vrijeme obilježeni brzim promjenama i izmjenama. Prema Benoistu (2014) identitet obuhvaća dijelove koji su naslijeđeni i dijelove koje sami biramo, a može biti nacionalni, jezični, etnički, profesionalni, kulturni i ini. Naslijeđeni dijelovi identiteta su nam unaprijed zadani i pretpostavljeni, a ovi drugi dolaze kasnije i oblikovani su našim životnim putevima, odlukama, ali i neizostavnom interakcijom s okruženjem u kojem se nalazimo. Identitet je višedimenzionalan i uvijek podrazumijeva međusoban utjecaj i dvosmjernu komunikaciju, a postaje ugrožen i nedovoljno prepoznatljiv tek onda kada se odmiče od tradicionalnoga i prilagođava se mijenama karakterističnima za moderno doba.

Na nacionalnoj razini identitet je imidž i promocija zemlje, a neke od najvećih svjetskih sila svojim su stvorenim pozitivnim imidžom intenzivirale prepoznatljivost i identitet prikazale kao izvrstan izvozni proizvod (Skoko, 2004). Identitet na lokalnoj razini promovira upravo ono što je lokalno i, široj javnosti, manje poznato. Taj bogati spektar (kulturnih, umjetničkih i inih) platformi okosnica su društva i svakoga njegovoga dijela.

Sam pojam kulture teško je definirati jer „kultura ima različita značenja u različitim kontekstima” (Dobrota i Kušćević, 2009: 195), a „teško je objektivno dokazati da su neke kulturne ideje bolje od drugih, budući da je teško odrediti koje su kulturne vrijednosti kvalitetnije” (isto: 116). Kultura se uči i nije nasljedna, svim pripadnicima određene skupine je zajednička, ali potrebno je uzeti u obzir kako postoje različite kulture koje treba prihvatiti i tumačiti ih kao drukčije.

Prema Sokolović i Santrač (2013) i pojam „kulturnoga identiteta” je složen, njegova izgradnja je proces koji je globalizacija ubrzala i dala mu veći značaj, a klasificiranje ljudi po kulturnome identitetu nije moguće jer je on refleksija onoga što je sam čovjek stvorio i čemu je izložen. Predmnijevajući da identitet označava i pripadanje određenoj skupini uz utjecaje ostalih kultura, posebice onih zemalja koje su nam zemljopisno najbliže ili etnita koji su se u našu kulturu postupno implementirali, on danas vrlo brzo i gotovo neprimjetno postaje multikulturalan.

Dakle, kada se govori o međusobnom prožimanju identiteta svakako treba uzeti u obzir utjecaj ostalih kultura, jezika, političkih preferencija i (ne)mogućnost razdvajanja katkada čak i prenaplašenih nastojanja za očuvanje vlastitoga, osobnoga, identiteta i njegovoga uklapanja u društveno pretpostavljene i prihvaćene norme. Kroz vrijeme su se kulture doticale, spajale i miješale što je dovelo do svojevrsne sublimacije i otvorilo problematiku multikulturalnoga identiteta (Bašić, 2017). Važno je napomenuti da je upravo ta kulturalna raznolikost važan dio identiteta, a podrazumijeva i (međunarodnu) kulturnu suradnju koja je, u svrhu kulturalnoga menadžmenta, implementirana u promociju raznih, često upravo glazbenih, manifestacija. Glazba je sveprisutna u ljudskoj civilizaciji od samih početaka, a danas „je fenomen koji na razne načine prožima svakodnevni život čoveka, bilo da je shvaćena kao vid zabave, razonode, uživanja, profesije ili kao izraz određenog identiteta. Poznato je da se pojedine društvene grupe formiraju na osnovu vrste muzike koju njeni članovi slušaju ili praktikuju” (Ristivojević, 2009: 118).

Međunarodna kulturna saradnja

Proteklih desetak godina u svijetu primjetan je nagli porast broja umjetničkih festivala kao i potražnja za međunarodnim umjetnicima i projektima na polju kulture, čime se otvaraju nova područja za suradnju i partnerstvo. Termin „međunarodna kulturna saradnja” općenito se odnosi na nacionalne i međunarodne napore za promociju znanja, vještina, umjetnosti i informacija jedne zemlje

preko nacionalnih granica. To uključuje aktivnosti poput razmjene studenata i profesora u prvom planu ali i umjetnika koji djeluju samostalno kao i unutar neke kulturne ustanove. Sve više važnosti pridaje se ulozi koju kultura i umjetnost igraju kao javno dobro, koje se treba promatrati kao dio šireg područja „međunarodnih kulturnih odnosa ili kulturne diplomacije.” Novi tokovi u kulturi i umjetnosti donose inovativne kulturne suradnje, a vidljiv je veliki pomak u izgradnji trajnih i održivih kulturnih odnosa. Kulturni dionici su umjetnici pojedinci, ustanove u umjetnosti, dizajnu i arhitekturi, filmu i medijima, sportu, obrazovanju i ini koji na različite načine kreiraju identitet i komuniciraju kroz umjetnost.

Međunarodni odnosi i kulturna suradnja ranijih godina svodila se na inicijative pojedinaca, rukovodioca kulturnih ili obrazovnih institucija ali ne toliko organizirano na državnom nivou jedne zemlje. „Opseg pojma međunarodni odnosi shvata se šire. On se odnosi na sve prekogranične akcije i interakcije koje se mogu događati između različitih međunarodnih aktera – međunarodnih organizacija, država, društvenih grupnih ili pojedinačnih aktera, pravnih osoba itd. Također se odnosi na interakcijske uzroke, koji nastaju iz takvih akcija ponavljanjem u određenom razdoblju.” (Meyers, 1999: 26). Umjetnički projekti i program, koji promoviraju kulturni identitet jedne zemlje kroz razmjenu i dijalog sa drugim kulturama neminovno pokreću proces integracija i uzajamne povezanosti unutar europskoga prostora. Kako nam europski tokovi posebno u oblasti glazbene umjetnosti nude različite nove fuzije, tako i u oblasti teatra, danas na internacionalnim scenama gledamo glazbeno-scenska djela koja su rezultat međunarodnih umjetničkih suradnji, koprodukcija između više zemalja u kojim sudjeluju umjetnici različitog porijekla, koji čak tumače radnju unutar jedne predstave na više stranih jezika. Ovakva pojava danas je gotovo standard, posebno imajući u vidu da međunarodne kulturne projekte podržava i Europska unija, koja kroz velike novčane grantove nudi niz kulturnih programa, razmjena i suradnji u umjetničkim segmentima, koji se isključivo i mogu realizirati kreativnim spajanjem različitih kultura i umjetnika. „Za kraj, treba navesti da je prestiž, ugled i uticaj jedne zemlje uvijek zavisio od sposobnosti da emituje svoje norme, vrijednosti i kulturne obrasce na udaljene, geografski gledano, zajednice i države” (Sobe i Marten, 2014: 147).

Umjetnost je univerzalan jezik, koji izražava estetiku, potiče intelektualnu stimulaciju, razvija socijalnu interakciju, potiče osjećaje i afirmira emocionalno i duhovno ispunjenje, neovisno o kulturnome naslijeđu. Međunarodna kulturna saradnja između Brodskoga harmonikaškog orkestra „Bela pl. Panthy” (u daljnjem tekstu Orkestar).¹ iz Slavonskoga Broda i Instituta za muziku, teatar i multimediju iz Sarajeva realizirana u okviru Međunarodnoga festivala harmonike

¹ Više o povijesti orkestra pogledati u monografiji „50 godina Brodskoga harmonikaškoga orkestra” (Nuhanović i Blekić 2018)

„Bela pl. Panthy” kojega ćemo u ovome radu predstaviti, zahtijevala je jasan strateški plan priprema projekata u umjetničkome smislu kao i potpore u smislu organizacijsko-materijalne infrastrukture.

Međunarodni festival harmonike „Bela pl. Panthy“

Povijest harmonikaškoga obrazovanja u Slavonskome Brodu seže od 1963. godine. Tri godine poslije, 1966. pri Osnovnoj muzičkoj školi u Slavonskome Brodu osnovan je prvi harmonikaški orkestar. Upravo ta godina uzima se i za godinu osnutka gradskoga harmonikaškoga orkestra koji od 2004. nosi naziv Brodski harmonikaški orkestar „Bela pl. Panthy” Duga tradicija orkestarskoga muziciranja potaknula je članove Orkestra da 2010. pokrenu manifestaciju Međunarodni festival harmonike „Bela pl. Panthy” (u daljnjem tekstu Festival). Na samome početku Festival je bio zamišljen kao dvodnevna manifestacija (od 2015. prerasta u četverodnevnu) koja se sve do 2016. održavala krajem mjeseca studenoga. Zbog tehničkih poteškoća s kojima su se suočili organizatori 2017. godine, VIII. Festival održan je u ožujku 2018. Osim natjecateljskoga dijela koji je prvotno bio namijenjen harmonikaškim orkestrima, a od 2016. godine i solistima i komornim sastavima Festival je 2015. natjecateljsku ponudu zamijenio umjetničko-znanstvenim skupom. Organizacijski odbor donio je odluku da će se natjecateljska i umjetničko-znanstvena ponuda svake godine izmjenjivati (Nuhanović i Blekić, 2018). Uz bogatu turističku ponudu članovi natjecateljskih orkestara, kasnije i komornih sastava te solisti, redovito su posjećivali i Svečani koncert otvorenja kojega je svake godine priređivao Orkestar.

Upravo je po svečanome koncertu otvorenja Festivala postao prepoznatljiv. Od 2011. godine program koncerta činio je interesantan i nesvakidašnji spoj vokala i harmonikaškoga orkestra u izvedbi prvotno glazbenih brojeva iz mjuzikla, a poslije i glazbeno-scenskih adaptacija poznatih mjuzikla. Međunarodna kulturna suradnja Instituta za muziku, teatar i multimediju iz Sarajeva (prve tri godine djeluju pod nazivom Ansambl Cabaret²) i Brodskoga harmonikaškog orkestra „Bela pl. Panthy” iz Slavonskoga Broda iznjedrila je programe (koncertne izvedbe i glazbeno-scenske adaptacije) mjuzikla „Mamma mia”, „We will rock you”, „Grease”, „Dirty dancing”, „Annie” i „Flashdance”. Broj izvođača svake je godine rastao što je bio rezultat zahtijeva adaptacije pojedinih mjuzikla, ali i želje uključivanja novih dionika kako iz Sarajeva tako i iz Slavonskoga Broda. Specifičnost priređivanja i realizacije ovih projekta odnosila se na uvježbavanje programa na dvije lokacije tijekom godine te spajanje u samo dva dana prije izvedbe (Nuhanović i Blekić, 2018). Posjećenost svečanoga koncerta otvorenja dovela je od gotovo potpuno ispunjene dvorane (605 sjedećih mjesta), preko traženja ula-

² Članovi Ansambla „Cabaret” iz Sarajeva od 2014. djeluju u okviru Instituta za muziku, teatar i multimediju iz Sarajeva (iMTM).

znice više za adaptacije „Dirty dancing” i „Annie” do dvije izvedbe i dvije ispu-
njene dvorane u istome danu za glazbeno-scensku adaptaciju mjuzikla „Flash-
dance”.

Istraživanje

Cilj ovoga istraživanja bio je utvrditi ulogu glazbeno-scenskih projekata nastalih međunarodnom kulturnom suradnjom dionika iz Hrvatske i BiH u oblikovanju identiteta lokalne zajednice, konkretnije grada Slavanskoga Broda. Na osnovu cilja postavljaju se sljedeći zadaci istraživanja

- utvrditi izvedene programe s godinama izvođenja te dati prikaz broja izvođača, dionika i kreativnoga tima koji je sudjelovao u stvaranju glazbeno-scenskoga projekta kao rezultata međunarodne kulturne suradnje
- utvrditi zastupljenost te izdvojiti i analizirati novinske članke koji izvještavaju o Festivaliskim događanjima s posebnim naglaskom na realizirane glazbeno-scenske projekte kao rezultat međunarodne kulturne suradnje.

Kako bi se ostvario cilj i ispunili zadaci istraživanje je provedeno u dva dijela. Prvi dio obuhvaća pregled ostvarenih zajedničkih glazbeno-scenskih projekata od osnutka Festivala kroz prikaz broja izvođača, dionika i kreativnoga tima koji je sudjelovao u stvaranju glazbeno-scenskoga projekta kao rezultata međunarodne kulturne suradnje.³ Drugi dio obuhvaća kvantitativnu i kvalitativnu analizu sadržaja novinskih članaka u lokalnome tjedniku „Posavska Hrvatska” objavljenih u mjesecima studenome i prvoj polovici prosinca od 2010. do 2017. Godine (termini Festivala u tim godinama bili su krajem mjeseca studenoga) te u mjesecu ožujku 2018. godine (termin Festivala početkom ožujka). Uzorak čini 54 broja lokalnoga tjednika „Posavska Hrvatska” koji je jedini takav tjednik na području grada Slavanskoga Broda i Brodsko-posavske županije. Cilj ovoga dijela istraživanja bio je tematskom analizom sadržaja dobiti uvid u opseg i percepciju izvještavanja o Festivalu, a specifično o dijelu programa nastalome kroz međunarodnu kulturnu suradnju. Uz to izdvojen je i dio teksta kojim se opisuje izvedeni glazbeno-scenski projekt gdje je evidentirano sljedeće: broj, datum i godište tjednika „Posavska Hrvatska”, stranica, naslov i podnaslov članka i broj fotografija.

Kroz pregled ostvarenih zajedničkih glazbeno-scenskih projekata od osnutka Festivala 2010. godine prikazani su rezultati prvoga dijela istraživanja što je vidljivo u Tablici 1.

³ Podaci o programima nastali su na temelju dokumenata (programi koncerta, plakati, foto i video materijala) koji se nalaze u arhivu Orkestra) te na osnovu aktivne participacije autorica u glazbeno-scenskim projektima. Dio podatka nalazi se i u monografiji „50 godina Brodskoga harmonikaškoga orkestra” u poglavlju posvećenome Međunarodnome festivalu harmonike „Bela pl. Panthy” (Nuhanović i Blekić, 2018).

Tablica 1. Prikaz izvedenih programa, godina izvođenja, kreativnoga tima koji je sudjelovao u stvaranju programa, broja izvođača i dionika.

Naziv programa i godina izvođenja	Trajanje programa	Kreativni tim programa	Broj izvođača	Dionici
Mamma mia, 2011.	30 minuta – koncertna izvedba	voditelj vokalnog ansambla, dirigent, aranžer	Vokali – 6 Orkestar	Slavonski Brod BHO „Bela pl. Panthy“ Sarajevo Ansambl „Cabaret“
We will rock you, 2012.	45 minuta – koncertna izvedba	voditelj vokalnog ansambla, dirigent, aranžer	Vokali – 6 Orkestar	Slavonski Brod BHO „Bela pl. Panthy“ Sarajevo Ansambl „Cabaret“
Grease, 2013.	40 minuta – glazbeno-scenska adaptacija	voditelj vokalnog ansambla, dirigent, aranžer	Vokali/glumci – 11 Orkestar	Slavonski Brod BHO „Bela pl. Panthy“ Sarajevo Ansambl „Cabaret“
Dirty dancing, 2015.	60 minuta – glazbeno-scenska adaptacija	glazbeni režiser koreograf vizualni identitet dirigent aranžer	Vokali/glumci/ plesaći – 20 Orkestar Bend	Slavonski Brod BHO „Bela pl. Panthy“ „Trio + 2” bend ŠPK „Astra“ Sarajevo iMTM Plesni klub „Aster“
Annie, 2016.	70 minuta – glazbeno-scenska adaptacija	glazbeni režiser dramaturg koreograf vizualni identitet dirigent aranžer	Vokali/glumci/ plesaći – 37 Orkestar Bend	Slavonski Brod BHO „Bela pl. Panthy“ „Trio + 2” bend ŠPK „Astra“ Sarajevo iMTM
Flashdance, 2018.	70 minuta – glazbeno-scenska adaptacija	glazbeni režiser režiser koreograf tehnički ravnatelj produkcije vizualni identitet dirigent aranžer	Vokali/glumci/ plesaći – 22 Orkestar Bend	Slavonski Brod BHO „Bela pl. Panthy“ „Maniacs” bend ŠPK „Astra“ Sarajevo iMTM

Iz prikazanih podataka razvidno je kako je međunarodna kulturna suradnja kroz glazbeno-scenske projekte koji su prezentirani na svečanome koncertu otvorenja Festivala realizirana šest puta (od sveukupno osam Festivala). Trajanje programa svečanoga koncerta otvorenja uvećavalo se iz godine u godinu, a minimalni zajednički program trajao je 30 minuta (koncertna izvedba glazbenih brojeva iz mjuzikla „Mama Mia“) do maksimalno 70 minuta (glazbeno-scenska adaptacija mjuzikla „Annie” i „Flashdance“). Usporedno trajanju programa povećavao se i

broj dionika, izvođača i članova kreativnoga tima zaslužnoga za postavljanje i realizaciju pojedinoga projekta.

Rezultati drugoga dijela istraživanja dobiveni su kvantitativnom i kvalitativnom analizom novinskih članaka lokalnoga tjednika „Posavska Hrvatska”. Kvantitativnom analizom prvo je utvrđen ukupan broj novinskih članaka u kojima se nalaze relevantne informacije o Festivalu, a zatim su klasificirani po kriteriju najave Festivala i izvještavanja o održanome Festivalu. Kvalitativnom analizom iz novinskih članaka koji izvještavaju o održanome Festivalu izdvojeni su dijelovi teksta koji se odnose na izvedeni glazbeno-scenski projekt. Rezultati kvantitativnoga istraživanja prikazani su u Tablici 2.

Tablica 2. Novinski članci o Festivalu iz lokalnoga tjednika „Posavska Hrvatska”

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.*	2018.
Najava Festivala	1	1	2	1	1	1	1	0	1
Izvještavanje o održanome Festivalu	1	1	1	1	1	1	1	0	1
Sveukupni broj članaka	2	2	3	2	2	2	2	0	2

Iz Tablice 2 vidljivo je kako lokalni tjednik „Posavska Hrvatska” kontinuirano i gotovo u istome opsegu objavljuje novinske članke o Festivalu, kako o najavi tako i o održanome događanju. Medijsko praćenje lokalnoga tjednika može se procijeniti kao zadovoljavajuće, no tekstovi su isključivo informativnoga karaktera. Slijedi prikaz tekstova koji opisuju svečani koncert otvorenja Festivala.

Primjer 1.

„Brodski harmonikaški orkestar ponovno je osvjetlao obraz i sebi i Slavonском Brodu, pokazavši se ne samo kao uspješan organizator uspješnog (sada drugog po redu) međunarodnog festivala harmonikaških orkestara, nego i uspješan sudionik. Bilo je to jasno već na samom, nadasve atraktivnom svečanom koncertu otvaranja 2. festivala...Iznenadjenje večeri bili su gosti iz sarajevskog ansambla Cabaret, šest mladih pjevača s muzičke akademije u Sarajevu, koji su uz BHO izveli nekoliko najpopularniji songova mjuzikla ‘Mamma mia’” (2.12.2011., god. XVIII, broj 48 (1001), str. 21; naslov: „Brodski harmonikaši ponovno osvjetlali obraz“, broj fotografija: 0).

* Međunarodni festival harmonike „Bela pl. Panthy” 2017. godine nije održan zbog tehničkih poteškoća uzrokovanih renoviranjem pozornice dvorane u kojoj se program Festivala odvija. Iako je organizator poslao službenu obavijest medijima o odgođi Festivala, lokalni tjednik „Posavska Hrvatska” tu obavijest nije obznanio.

Primjer 2.

„Festival je u petak otvoren svečanim koncertom domaćina, kojima su se pridružili i gosti iz sarajevskog ansambla ‘Cabaret’. Ista je ‘ekipa’ lani iznenadila publiku songovima iz mjuzikla ‘Mamma Mia’, a visoko podignuta ljestvica sada je dosegnuta zajedničkom izvedbom songova legendarne grupe ‘Queen’. Ova suradnja pripremljena je i ostvarena opet ‘na daljinu’ što je ponovno naišlo na odobravanja prepune Kazališno-koncertne dvorane.” (30. 11. 2012., god. XIX, broj 48, (1053), str. 17; naslov: „3. međunarodni festival ‘Bela pl. Panthy’“; broj fotografija: 1).

Primjer 3.

„Četvrti festival posvećen legendarnom Beciju otvoren je još jednom sjajnom suradnjom Brodskog harmonikaškog orkestra i studenata sarajevske Muzičke akademije, u izvedbi mjuzikla ‘Briljantin’...” (29. 11. 2013., god. XX, broj 48, str. 8; naslov: „Novosađani zadržali veliku nagradu“; broj fotografija: 1)-

Primjer 4.

„...BHO se ovom prilikom pretvorio u ‘Sanja Suarez bend’. Glazbeno-scenska adaptacija ‘Prljavog plesa’ ponovno je bila korak naprijed u suradnji Brodskog harmonikaškog orkestra ‘Bela pl. Panthy’ i Instituta za muziku, teatar i multimediju iz Sarajeva, kojima su se u plesnom dijelu pridružili sarajevski PK ‘Aster’ i brodski ŠPK ‘Astra’... Kao i prethodnih godina projekt je pripremljen ‘na daljinu’, uz stalnu suradnju autorskog tima, svaki je segment programa pripremljen zasebno, a da bi zasjaio na pozornici Kazališno-koncertne dvorane bile su dovoljne tek dvije zajedničke probe. Hrabro, no za ovaj tim već uobičajeno. Uostalom, brodskoj se publici sviđa krajnji rezultat što je pokazala punom dvoranom i višednevnom potragom za ulaznicom više...” (27. 11. 2015., god. XXII, broj 47 (1212), str. 16 ; naslov: „Od klasike do disca, od svirke do znanosti“; podnaslov: „Sanja Suarez bend“; broj fotografija: 1).

Primjer 5.

„Kao i prethodnih godina najveća je atrakcija ipak bio koncert svečanoga otvorenja, koji su priredili članovi BHO ‘Bela pl. Panthy’...u suradnji s Institutom za muziku, teatar i multimediju iz Sarajeva, ‘Trio+2’ bendom, plesnim klubom ‘Aster’ iz Sarajeva (op.a. – ovi dionici nisu nastupili na glazbeno-scenskoj adaptaciji mjuzikla ‘Annie’) te Športskim plesnim klubom ‘Astra’ iz Slavonskog Broda. ... publika u prepunoj Kazališno-koncertnoj dvorani dobila je priliku uživati u zanimljivoj glazbenoj i scenskoj izvedbi ove velike lakoglazbene uspješnice” (2. 12. 2016., god. XXIII, broj 48, str. 15; naslov: „Najbolji HKUD „Dinara” iz Livna“; broj fotografija: 1)

Primjer 6.

„Publiku je, dakako, i ove godine najviše zanimalo svečani koncert, pa kako svi zainteresirani nisu u petak mogli stati u dvoranu na svečanosti otvorenja,

otvorena je bila i generalna proba te organizirana pretpremijera, također pred punim gledalištem Kazališno-koncertne dvorane. Po tradiciji, Brodski harmonikaški orkestar, u suradnji sa sarajevskim Institutom za muziku, teatar i multimediju..., brodskim plesnim klubom Astra i bendom Maniacs, za ovu prigodu pripremaju prilagodbu nekog poznatog mjuzikla, a ove godine četrdesetak izvođača na sceni iznenadilo je publiku dinamičnom izvedbom velikog filmskog glazbeno-plesnog spektakla iz sredine osamdesetih, 'Flashdance'. Oduševljena publika mogla je na koncu zaključiti samo jedno: '... What a Feeling' i zapljeskati svim izvođačima..." (16. 3. 2018., god. XXV, broj 11, str. 15; naslov: „Dobri duh Becija Panthya“, podnaslov: „Flashdance... What a Feeling“; broj fotografija: 1)

Iz analiziranih novinskih članaka te prikaza tekstova koji opisuju svečani koncert otvorenja Festivala vidljiv je porast interesa tjednika „Posavska Hrvatska“ za informiranje javnosti što se očituje u povećanju teksta o svečanom koncertu otvorenja u kojemu se osim osnovnih informacija o dionicima pripreme programa svake godine pokušava sve više prenijeti atmosferu te doživljava publike. Dodavanje podnaslova za glazbeno-scenske adaptacije „Dirty dancing“ i „Flashdance“ ističu važnost ovog dijela programa u okviru manifestacije Međunarodnoga festivala harmonike „Bela pl. Panthy“. Vizualni dojam popraćen je svake godine s jednom fotografijom s koncerta otvorenja koja je u nekoliko primjera bila i jedina za cijelu manifestaciju.

Zaključak

U ovome radu promišljalo se o ulozi glazbenih manifestacija u izgradnji identiteta lokalne zajednice i to specifično na primjeru Međunarodnoga festivala harmonike „Bela pl. Panthy“ koji se održava u Slavonskome Brodu od 2010. godine. Prikazom jednoga od programa kao dijela manifestacije ukazano je da se inicijativom umjetnika iz dvije susjedne zemlje, serijom od šest glazbeno-scenskih projekata kreirala nova estetska vrijednost, koja je postala prepoznatljiv simbol međunarodne kulturne saradnje, u ovom slučaju Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske. Promišljajući o međunarodnoj kulturnoj suradnji važno je uočiti da bi svaka država pored pružanja adekvatne podrške umjetnicima, umjetničkome obrazovanju kadrova, menadžmentu u kulturi, tradiciji i očuvanju umjetničkoga naslijeđa, trebala posebno biti usmjerena na jačanje međunarodnih odnosa kao idealne platforme za promociju svoga kulturnoga identiteta.

Nadalje, rezultati istraživanja lokalnoga tjednika pokazali su da spomenuta međunarodna kulturna suradnja iz godine u godinu akcentuira interese prvenstveno lokalnoga stanovništva što su mediji u svojim izvještavanjima i prenijeli. No kako je sam Festival međunarodnoga karaktera neupitno je kako će dostupnost ovakvih manifestacija i informacija o njima, u današnje vrijeme iznimne rasprostranjenosti medija, biti omogućena puno većemu broju ljudi. Masovna

komunikacija glavna je zadaća masovnih medija, a sam Festival sa svojim neuobičajenim programom realiziranim kroz međunarodnu kulturnu suradnju plijeni sve veću pažnju iz godine u godinu. Stoga je očekivati da će interes medija za ovakve programe lako „lokalno” izmjestiti izvan svojih granica i hrabro utrti put oblikovanju identiteta u svrhu globalnih ostvarenja.

Literatura

- Bašić, Goran (2017). Multikulturalizam: kako dalje? Beograd. *Forum za sigurnosne studije*, 1 (1), (str. 33 –43)
- Benoist, Alain de. Što je to identitet. Vijenac: književni list za umjetnost, kulturu i znanost, XXII (526), 1. svibnja 2014. (dostupno na: <http://www.matica.hr/vijenac/526/sto-je-to-identitet-23182/>), pristupljeno: 10. svibnja 2018.
- Dobrota, Snježana & Kušćević, Dubravka (2009). Glazbeni identiteti u kontekstu popularne glazbe. *Godišnjak Titius*, 2 (2), (str. 195–206).
- Ferović, Alma (2007). Pregled razvoja muzičkog teatra sa osvrtom na mjuzikl, *Časopis za muzičku kulturu Muzika* 30, (str. 86–92).
- Ganzl, Kurt (2001.) *Musicals*, London: Carlton Books Limited.
- Mayers, Reinhard (1999). *Temeljni pojmovi i teorijske perspektive međunarodnih odnosa*, Osijek, Zagreb, Split: Pan Liber
- Nuhanović, Sanja & Blekić, Gabrijela (2018). *50 godina Brodskoga harmonikaškoga orkestra*. Slavonski Brod: Brodski harmonikaški orkestar „Bela pl. Panthy“
- Ristivojević, Marija. (2009). Uloga muzike u izgradnji etničkog entiteta. *Antropologija muzike*. Beograd: Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta, 1(3), (str. 118–131)
- Skoko, Božo (2004). *Hrvatska: identitet, image i promocija*. Zagreb. Školska knjiga.
- Sokolović, Sandra & Santrač, Sandra (2013). Masmediji i perspektive kulturnog identiteta u globalnom društvu. *In medias res: časopis filozofije medija*, 2 (2), (str. 230–242).
- Šobe, Fransoa & Loren Marten (2014). *Međunarodni kulturni odnosi*, Beograd: Clio

THE ROLE OF INTERNATIONAL MUSIC PROJECTS IN SHAPING THE IDENTITY OF THE LOCAL COMMUNITY

The aim of the presented paperwork and research was to determine the role of music scene projects created by the international cultural co-operation of Croatian and BiH artists in shaping the identity of the local community, more specifically of the city Slavonski Brod. The emphasis of this paper was placed on musical-stage adaptations of musicals „Mamma mia“, „We will rock you“, „Grease“, „Dirty dancing“, „Annie” i „Flashdance“, created by artists of Croatia and BiH, presented as a part of the International Accordion Festival „Bela pl. Panthy „, held every year in Slavonski Brod (Republic of Croatia). Also, through this successful collaboration and these completed musical-stage projects and research results, the intention was to contribute to the cultural identity of the Festival as well as to the local community and to highlight that music projects are the ideal platform for creating image and forming the identity of each country.

Key words: international music project, identity of the local community, international cultural co-operation, International accordion festival